

Warszawa, dnia 10 września 2018 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: RR.po.051.12.2018

ŚWIĘTOKRZYSKA IZBA ROLNICZA

w Kielcach

12.09.2018

048/2018

wpłynęło dnia

poz. rej.

podpis

**Pan
Ryszard Ciżła
Prezes
Świętokrzyskiej Izby Rolniczej**

Odpowiadając na postulaty Świętokrzyskiej Izby Rolniczej przesłane przy piśmie z dnia 30 lipca 2018 r. znak ŚIR-OS/080/6/18 w sprawie uruchomienia pomocy *de minimis* dla gospodarstw sadowniczych, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Odnosząc się do kwestii możliwości pomocy finansowej plantatorom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej wskutek niskich cen owoców należy wskazać, że rynki owoców i warzyw są regulowane bezpośrednio przez unijne przepisy wspólnej organizacji rynków rolnych. Przepisy UE nie przewidują mechanizmów wsparcia na rynkach owoców i warzyw w związku z kryzysem cenowym. Natomiast przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych przewidują możliwość wsparcia producentów zrzeszonych w formie organizacji producentów owoców i warzyw. Należy zaznaczyć, że organizacje nie są pośrednikami w handlu, ale podmiotami tworzonymi przez samych producentów, które mają działać w ich imieniu i na ich rzecz oraz mają wzmocnić pozycję producentów na rynku. Zadaniem organizacji jest koncentrowanie podaży dla odbiorców oczekujących dużych, jednolitych dostaw, co jest trudnym zadaniem dla pojedynczych producentów. Rolą organizacji producentów owoców i warzyw jest również udostępnianie swoim członkom pomocy w formie zasobów ludzkich, materialnych i technicznych. Ponadto, organizacje producentów owoców i warzyw, realizujące programy operacyjne, mogą wdrażać działania mające na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym i zarządzania kryzysowego, m.in. współfinansowany ze środków UE mechanizm wycofania owoców i warzyw z rynku.

Należy ponadto zauważyć, że zajmujący się uprawą owoców rolnicy mogą korzystać na zasadach ogólnych z powszechnych instrumentów wsparcia dostępnych w Polsce

w ramach systemu płatności bezpośrednich, tj. z: jednolitej płatności obszarowej, płatności za zazielenienie, oraz – po spełnieniu dodatkowych warunków - płatności dodatkowej i płatności dla młodych rolników. Z uwagi na trudną sytuację gospodarstw rolnych spowodowaną w br. przedłużającą się suszą, m.in. na wniosek Polski, Komisja przygotowała projekt aktu prawnego, wprowadzającego odstępstwa w sprawie zaliczek na 2018 r., który aktualnie oczekuje na przyjęcie i publikację. Jego wejście w życie umożliwi wypłatę zaliczek na poczet płatności w wysokości do 70% należnej kwoty płatności. Zgodnie z przepisami UE, zaliczki najwcześniej mogą być wypłacane od 16 października roku składania wniosków.

Jednocześnie należy podkreślić, że wsparcie finansowe m. in. do upraw jagodowych (np. malina, porzeczka, agrest) oraz do upraw sadowniczych (np. jabłoń, grusza, wiśnia) przyznawane jest również w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020. Rolnik podejmując zobowiązanie ekologiczne na okres 5 lat oraz spełniając w tym okresie odpowiednie warunki otrzymuje corocznie płatności do hektara użytków rolnych w wysokości stosownej do realizowanego wariantu. Pomoc finansowa jest przyznawana do upraw w okresie przestawiania na produkcję ekologiczną, czyli w konwersji, jak i po okresie konwersji. Pełna lista gatunków roślin wspieranych w ramach działania Rolnictwo ekologiczne znajduje się w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Rozpoczęcie wypłaty pełnych (100%) płatności w ramach działań obszarowych PROW 2014-2020 planowane jest od dnia 16 października br., czyli w podobnym terminie jak to miało miejsce w latach poprzednich.

Należy także podkreślić, że w 2018 r. środki możliwe do wykorzystania w formule pomocy *de minimis* zostały już wykorzystane na realizację Programu pomocy dla gospodarstw rolnych i rybackich, w których powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi. Albowiem poza odszkodowaniami z zakładów ubezpieczeń, poszkodowani rolnicy mogą ubiegać się o dotacje dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30% danej uprawy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz.1483). Powyższa pomoc będzie udzielana poza formułą pomocy *de minimis*, gdy oszacowane przez komisję szkody wyniosą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym lub w ramach formuły pomocy *de minimis* – w przypadku, gdy powyższe szkody będą wynosić nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie. Ponadto, poszkodowani w wyniku suszy (powodzi) rolnicy mogą liczyć na udzielenie dodatkowych preferencji i ulg, takich jak obrotowy kredyt preferencyjny na wznowienie produkcji, kredyt preferencyjny na

odtworzenie środków trwałych, odroczenie i rozłożenie na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, udzielenie ulg w opłatach czynszu, umorzenie raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, czy - na indywidualny wniosek producenta rolnego - udzielenie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulgi w podatku rolnym.

Odnosząc się natomiast do uwag w sprawie niekorzystnego wpływu działań wspierających zakładanie i rozwój sadów na sytuację na rynku owoców, uprzejmie informuję, co następuje. W ramach PROW 2014-2020 wdrażane są instrumenty wsparcia, w ramach których faktycznie możliwe jest uzyskanie wsparcia na zakładanie sadów i rozwój sadownictwa („Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Premie dla młodych rolników” oraz „Restrukturyzacja małych gospodarstw”). W ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” mogą być wspierane inwestycje związane m.in. z: zakładaniem sadów, budową, przebudową, remontem połączonym z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej oraz zakupem maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej (przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży). Również w ramach „Premii dla młodych rolników” oraz „Restrukturyzacji małych gospodarstw” pomoc może dotyczyć m.in. działalności w zakresie sadownictwa. Należy jednak podkreślić, że sposób ukierunkowania pomocy w poszczególnych działaniach PROW 2014-2020 zapobiega tworzeniu dodatkowych zaburzeń rynkowych, został bowiem określony na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby Programu, opinii ekspertów, uzgodnień, a także ukształtował się w wyniku konsultacji publicznych i negocjacji Programu z Komisją Europejską. Warto podkreślić, że jednym z podstawowych założeń wsparcia udzielanego w ramach PROW jest to, że ma ono wspomagać rozwój rolnictwa, a nie jemu szkodzić - np. w przypadku „Modernizacji gospodarstw rolnych” beneficjenci muszą wykazać, że planowana operacja nie spowoduje wzrostu produkcji, dla której brak jest rynku zbytu. Należy również wskazać, że beneficjentem ww. pomocy na zasadach ogólnych może zostać każdy sadownik, również taki, który planuje zmodernizować swoje uprawy i zastąpić stare nasadzenia nowymi, co jest częstą praktyką przy obecnie prowadzonym, intensywnym systemie uprawy.

Mając natomiast na uwadze postulaty sadowników dotyczące wprowadzenia obowiązkowych długoterminowych umów kontraktacyjnych na zakup owoców, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi powołało grupę roboczą do spraw wypracowania przykładowej umowy na dostarczanie produktów rolnych w tym sektorze. W skład grupy wchodzi przedstawiciele producentów rolnych, firm skupujących, przetwórców, KOWR oraz MRiRW. Prace grupy roboczej mają na celu wypracowanie przez organizacje reprezentujące uczestników rynku przykładowego projektu umowy na dostarczanie produktów rolnych. Obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych pomiędzy producentem produktów rolnych, a pierwszym nabywcą wynika z przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 945). Obowiązuje on

w przypadku, gdy zbywającym jest producent będący rolnikiem a nabywca jest przetwórcą lub dystrybutorem, który nie zbywa tych produktów rolnych bezpośrednio konsumentom finalnym. Umowa musi spełniać warunki określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych, m.in. musi być sporządzana przed dostawą w formie pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej, a okres jej obowiązywania może być ograniczony lub nieograniczony, z klauzulami dotyczącymi rozwiązania umowy.

Wypracowany projekt zawierać będzie również wymagane elementy umowy, obejmującej każdą dostawę określonych produktów przez producenta do przetwórcy lub dystrybutora, wynikające z przepisów art. 168 rozporządzenia 1308/2013 jak również wynikające z przepisów o umowach kontraktacyjnych zawartych w Kodeksie Cywilnym. Projekt umowy zawierać będzie zapisy regulujące stosunki handlowe między stronami w zakresie m.in. jakości produktów rolnych, warunków realizacji umowy i terminów dostaw, procedury płatności, kar umownych, siły wyższej. Należy jednocześnie podkreślić, że wypracowywany projekt ma charakter przykładowy i nie jest obowiązkowy, zatem strony umowy mogą modyfikować jego treść przy zachowaniu elementów wymaganych w treści ww. art. 168 rozporządzenia 1308/2013. Zgodnie bowiem z przepisami rozporządzenia 1308/2013 umowy są swobodnie negocjowane przez obie strony.

Powyższe rozwiązania powinny wpłynąć na ustabilizowanie rynku owoców miękkich.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETARZ STANU

Tadeusz Romańczuk